

Túrafelszerelés

(Dőltsel szedve amit teljesítménytúrára, vagy pl. a lakásokban alvós Manchester-Hegyeshalom túrára nem vittem.)

Alapszabály: mindenből a könnyebb, semmi felesleges, semmi törékeny.
Az alsóneműket, pólókat naponta, kétnaponta mossuk, tehát nem kell egy hétre valót hozni. A kerékpáron minden kiló, minden cm³ számít.

Ruházat: Spd cipő, kamásni, 3 pár zokni, 3 alsónadrág, fürdőnadrág, 3 rövidujjú kerékpáros felső, kerékpáros nadrág, 1 hosszú ujjú kerékpáros felső, 1 melegítő alsó-felső éjszakára (Az Alpokban reggel mindent felveszel.), 1 lélegző eső felső 1 esőnadrág, 1 totál vízmentes felső esőkabát, kerékpáros sisak, vékony kendő a reggeli, esti muslicarajok ellen az arc elé. (Esetleg még egy a homlokra szemekbe csorgó izzadság ellen. Egyebek: 1 műanyag pohár, tányér. Kombinált zsebkés, kanál, villa, konzervnyitó, konyharuha. Kis turistagáz, gyufa műanyag zacskóban. Alu bögre teát-kávét főzni, kis alu-fazék a tasakos levesnek. *Teljesítménytúrán a kávézás napközben szájban összekevert 2in1 port és vizet jelent.*

Fogkefe, fogkrém, szappan, kicsire összehajtogatható törölköző. Napolaj, szúnyog-kullancs riasztó, arcvédő krém (Hosszú hegyi lejtőkön, hidegben, esőben arcórt ment.), borotva. (Borotvahabot nem viszek, jó a szappan is.) WC papír, papírzsebkendő. Gyógyszerek: széntabletta, Nurofen, Fastum gél.

Polifom szivacs, hálósák. Kispárna huzat / ruhával telerakva párna lesz belőle.
Sátor, vagy bivakzsák.

Só, cukor, kalciumos tabletták, szőlőcukor, instant kávé, teafű, tasakos levesek, szalonna, szalámi, kenyér, csoki, esetleg energiaszelés/szelet (Eddig még nem vittem.) *1 dl pálinka végszükség esetére (Még nem volt végszükség.). Sátorban alváshoz esetleg az utolsó boltban egy sör, altatónak. (Menetközben soha nem iszom alkoholt, visszavesz a teljesítményből. Bőlcse tesz: mit hajszolod úgy magad? Plusz ugye hatására hiányozhat néhány századmásodperc a váratlan helyzetek megoldásához szükséges reakcióidőből. Lazán, kedélyesen tekergető kollégáknak erről más a véleményük.)*

Elsősegély csomag, ragasztókészlet, szerelő készlet (Láncszemkinyomóval) telefontöltő, első-hátsó lámpa, napfénytöltő, powerbank, napszemüveg, esti, átlátszó szemüveg. (Borús időben nappal is viselem, ne a multifokálist érje a por.)

Térképek, digitális térkép tableten plusz telefonon. (Ha az egyik lemerül, ott a másik. Ha nincs térerő, ott a papír térkép.) A navigációt fülhallgatóval hallgatom, a készülékeket tartó rögzíti a kormányra. Két db. fél literes kulacs a vázon, nagy hőségben, vagy ritkán lakott területen másfél literes tartalék műanyag palackban a jobb oldali kerékpártáskában, könnyen kivehető helyen. Ha a táskám mögöttem áll, gumipókkal feltéve mellé. *A kis kulacsokra zoknit húzok, vízzel locsolgatva nagy melegben is hidegen tartja a vizet, hála Newtonnak. (Ha az egyik kifogy, hátra nyúlok, megtöltöm a tartalék vízből, míg a másikat megiszom ez is lehül.)*

Ha montival megyek teljesítménytúrára, a vastag külsőket 3 cm-esekre cserélem.
Hosszabb utakra pihenőkormánnyal megyek. Biciklik: KTM outi, saját építésű magas pihenőkormánnyal, Castle monti gyári pihenőkormánnyal.

A felszerelést lassú túrán oldaltáskákban, teljesítménytúrán magam mögé állítva viszem. Ez kevésbé stabil, de kisebb a légellenállás. *Négy-öt naposra elég egy kis sporttáska, egy héten túl kis bőrönd, alu rögzítőcsővel fixálva. Plusz egy hátizsák az élelmiszernek, oldalt felkötve.* A táskák esővédettek ugyan, de azért mindent műanyag zacskókba teszek. A hálósákokot, szivacsot pedig, ha nem fér be a táskába, egy nagyobb, vastagabb műanyag zsákba teszem, és két gumipókkal fogom fel a csomagtartóra.

Nálunk már alig van falu, ahol van az utcán vízcsap, úgyhogy vizet vasútállomások, benzinkutak wc-jéből lehet eresztetni, vagy kérni innen-onnan. Persze nálunk van nagyon olcsó ásványvíz is, a hipermarketekben 40 ft- körül is van 2 literes víz. (*Mármint az előző ezred utolsó éveiben.*) Nagy melegben akár 10 liter is elmegy egy nap. Külföldön a víz jóval drágább. Itt főleg üzemekből kérincselek, mindig szívesen adnak a helyi nyelvet törve, de beszélő öregúrnak. (*Van egy kis jegyzetem az útbaeső országok nyelvein a vízkérincseléshez, egyéb elképzelhető helyzetekhez.*)

Étkezések reggel, este, napközben a szokásos hideg, kenyér, felvágott, kolbász, szalonna, tea. Ebédre vagy készétel gázfőzőn - vagy a csomag tetejére gumipókozva, napon - melegítve, vagy a reggeli hideg egy kis gyümölcssel, süteménnyel, tejberizzsel, krémtúróval, stb. feldobva. Ha lehet – Cobranco módra valami padot, asztalt keresve, ha nagyobb városban vagyok, esetleg az áruház mellett, falnak vetett háttal, földre telepedve.

Defenzív vezetés

Egész könyv szól erről, persze autósok számára, érdemes áttanulmányozni. Biciklistáknak is hasznos. Csak pár szabály! Mindig benézni a keresztező utakba, tényleg megkapod-e az elsőbbséget? (Mondjuk ezt egy svájci bicajos nem érti. Miért ne kapnám meg?) Bonyolultabb forgalmi helyzetben szemkontaktust keresni, tisztába jönni a partnerek szándékaival. Menekülő utat keresni. Ezt biciklivel könnyebb, mint autóval. Parkoló autósor mellett figyelni, nem nyit-e eléd valaki ajtót? Zöldre váltó lámpánál, ha nagy jármű áll mögöttem, maradok a helyemen, intek, hogy menjen. Mindig 10 cm-re megyek az út szélén. Ezt a régi könyvek még tiltották. Szűk úton, nagy forgalomnál, ha a padka és a gumim megengedi, végig a padkán megyek. Ha városi úton toporog mögöttem valaki, pedig még lenne fél métere, intek, hogy menjen! Kisebb forgalmú szűk úton, ha szembe is jön valaki, meg hátul is, lemegyek a padkára. Ha a defekt javításhoz ki kellett akasztanod a féket, akaszd vissza! Ha nem profi mögött tekersz, készülj fel a klasszikus amatőr megoldásokra. Lefut az aszfaltról, rögtön visszakapja a kereket, elesik előtted. Néptelen úton útjavítás miatt – most nem dolgoznak – pirosat jelez a lámpa. Meg fog állni. Körforgalomban autó megy előtted, te nyilván mellé, mögé simulsz, kilépsz a hátsó sarka mögött, ő satuféket nyomva megáll. Ha zöldhullámban mész az autósorral, szigorúan a jobb hátsó sarok mellett – mögött tekerj, jobb a fékje mint a tiéd, és persze készülj fel arra, hogy index nélkül fog jobbra kanyarodni előtted. Ha leesik valami a bicajáról, megint csak befékez. Ha Angilában tekersz, nem árt tudnod,

hogy ott a biciklisek körforgalomban hagyományosan a belső oldalon mennek. Nem tudom miért. Mondjuk így valamit rövidítenek. Arra nyilván felkészülsz, hogy ott a rossz oldalon közlekednek, de nem árt, ha felteszel egy visszapillantót a jobb oldalra, figyelmeztet, hol kell menned. Fokozott veszélyhelyzet a serpentinén történne leereszkedés. Vajon lesz menekülőútdad arra az esetre, ha kamiont érsz utol és épp szembe is jön egy? Érdemes néhány perc nyereségért kockázatot vállalni? Hazai utakon: nem fogsz árnyékfoltnak nézni egy kalapnyi kátyút? Egy kollégának három felütéses defekt jött össze egy lecsorgás alatt. Felfelé kevéssé probléma. Tőlünk nyugatra kalapnyi kátyúval még nem találkoztam. A legalsóbbrendű út is max. kissé feltöredezett volt. Ez hungarikum.)

A kutyákról a végén majd bővebben.

Van néhány kézjel, amire csoportban szükség lehet:
Indulj. Fej fölött előre mutat.

Vigyázz! (Általában lassítást előkészítő utasítás) Kinyújtott mutatóujjal fej fölött fel le mozzgatott kar.

Lassíts! Nyitott tenyérrel felmutatott kar.

Leállunk az útpadkára. Kinyújtott mutatóujjal oldalra mutogató kar.

Fordulás, előzés, kerülés. Mozdulatlanul kinyújtott kar.

A gödörre mindig lemutatunk, kezdőknél hátra is ordítunk. Itthon egy idő után berekedünk.

Néhány részlet a KRESZ-ből:

Tilos elengedett kormányval kerékpározni. (*Ha pihentetésül így megyek, és jön szembe vagy hátulról egy autó, megfogom a kormányt.*) Kerékpáron csak olyan csomag szállítható, amely a kormányzást nem akadályozza. Tilos autópályán és autóúton (Külföldön az autóutakon nem mindenütt tiltják) kerékpározni, továbbá ott, ahol ezt tábla tiltja. (Nálunk ha van egy ötven méteres bicikliút, már teszik is ki a táblát. Csoporttal emiatt nem megyünk le. Ha a rendőr megállít, elmagyarázzuk, hogy balesetveszélyesebb lett volna a túloldalra le-fel evickélni, a forgalmat is jobban feltartottuk volna. Megtörtént eset, a rendőr megérette.)

12 év alatti gyerek főútvonalon nem kerékpározhat. Csomagtartón utast szállítani tilos.

Megengedett sebességek

50 km/h lakott területen kívül, ha bukósisakot visel a bringás; 40 km/h lakott területen kívül, ha nem vesz fel bukósisakot; 40 km/h lakott területen az úttesten; 30 km/h kerékpárúton; 20 km/h gyalogos-kerékpáros zónában; 10 km/h bárhol máshol, például járdán. Járdán viszont csak akkor közlekedhet kerékpáros, ha a mellette haladó út közlekedésre alkalmatlan (a zsúfolt, forgalmas út önmagában még nem számít közlekedésre alkalmatlannak).

Na ez az, amit időnként nem tartunk be. Városban megyünk a zöldhullámmal, nagyobb egyenes lejtőn, sima úton nekiengedjük.

A KRESZ által előírt kötelező kerékpártartozékok:

1. Fehér színű első lámpa.
2. Vörös színű hátsó lámpa. *(Mindkettőből van nálam tartalék.)*
3. Vörös színű hátsó prizma.
4. Két, egymástól független fék.
5. Csengő
6. Borostyánsárga színű küllőprizma legalább az első keréken.
7. Fényvisszaverő ruházat (lakott területen kívül az úttesten éjszaka vagy rossz látási viszonyok között).

Ha az út mellett van kerékpárút, akkor csak itt szabad kerékpározni, kivéve, ha az úttesten kerékpáros nyom (piktogram) van felfestve, ugyanis ebben az esetben az úttesten is szabad kerékpározni.

A gyalog-kerékpárút használata általában kötelező, azonban ha a gyalog- és kerékpárúton a gyalogosok forgalma a kerékpárosok továbbhaladását akadályozná, vagy az úttesten van felfestett kerékpáros nyom (piktogram), a kerékpárosok az úttesten is közlekedhetnek.

Amennyiben a kerékpárt külön nem engedélyezik, a buszsávban tilos kerékpározni! Ezek a buszsávok általában túl keskenyek ahhoz, hogy a busz és a kerékpáros egymás mellett elférjen. Amennyiben a jobb szélső sáv a buszsáv, akkor (elvileg) az ezután következő sávban kell kerékpározni. *Ezt azonban senkinek nem ajánlhatjuk jó szívvvel. Nem biztonságos, ha jobbról-balról egyszerre előznek az autók és a buszok. Lehetőleg kerüljük el az ilyen többsávós utakat! Ha mégis feltétlenül ilyen úton kell közlekedni, tapasztaltabb biciklisták a buszsávban tekernek, és szükség esetén elengedik a közeledő buszt vagy taxit.* Bizony, ilyenkor egyszerűen leállok, leteszem a lábam, menjen a busz.

Van valami, amit a Kresz ugyan nem enged, de – ha nincs rendőr – mindig élek vele. Pirosnál jobbra, kis ívben lekanyarodom. Zebránál sem szállok le a nyeregből, ha nincs forgalom. Ha rendőr áll ott, ránézek, mehetek-e? Eddig mindig megengedően intett. Ha kisebb forgalmú úton megyek, és szemből is jön egy autó, meg mögöttem is, megfelelő padka esetén lemegyek a padkára, és intek, menjen csak a hátulról jövő. Nagyobb forgalom esetén akár végig ott megyek. ha a padka rossz, és láthatóan lesz még húsz centi rés, intek a mögöttem toporgónak, menj csak. *„I am a professional cyclist.”Többnyire megköszönik.* Ugyanezt teszem, amikor kanyargós hegyi úton én már látom, hogy mehetne. Kanyar, kanyart követ, ha most nem megy, ki tudja meddig kell jöjjön mögöttem.

A gyalogos/kerékpáros osztott utat járdaként kezelem, a gyalogosnak mindig igaza van elv szerint. Nem ő tehet róla, hogy bennünket is ide kényszerítettek. Szelíden kérek utat, mosolyogva köszöngetem meg. Kerékpárúton egymás mellett tekerőktől csengetve kérek utat, de nem háborgok rajta, miért nem mennek egymás mögött.

Még egy hasznos szokás. nagyobb városokban lámpánál mindig tájékozodom, nem megy-e ki valamelyik outis vagy csomagos a városból arra, amerre én mennék, ha igen, megkérem, had mehessek mögöttem. Excuse me, would I go to Helmond? Can anyone drive? Outisnál: „I,m speedy!”

Egy kényes kérdés. Kinn legyen-e a magyar zászló, címer. Netán az út komolyságára utaló felirat: „Manchester-Budapest”. Ezt sokan, sokféleképpen válaszolják meg, mindenféle

motívumok alapján. Én - praktikus okokból - nem tettem ki semmit. A túrázók döntő többsége nem él vele. Én pedig szeretek a többségbe olvadni, épp elég baj az, hogy az öreg KTM, a magasra emelt pihenőkormány, a magam mögé állított csomag, ami persze nem a profik nyeregsőre erősített áramvonalasa, már amúgy is eléggé elüt a megszokottól. Erre az elütésre persze lehetnék büszke: „Látjátok, ilyen egy kemény pusztai biciklis a vadkeletről!”, vagy restellkedhetnék miatta, de egyiket sem érzem. Ha néha nemzeti jel alatt bicajozó csomagost látok, örülök neki, hogy fontosnak tartja jelezni, van a kultúrának egy olyan szelete, amit örömmel oszt meg másokkal, ebben nőtt fel, zenéket, verseket, embereket jelent a zászló, csak akkor szomorodom el, ha az arcból az is sugárzik, hogy az én kultúrámból, magasabb rendű másokénál. Persze ha patikamérlegesen vetnénk össze kultúrákat, akkor bizonyos elemeiben egyik valóban különb a másiknál. Egy angol tengerészskultura különb a tuaregekénél, a tuaregek karavánkultúrája különb az angolokénál, a zenei, képzőművészeti, irodalmi kultúrák gazdagsága, minősége is mutat eltéréseket, de ezeket inkább csak valamiféle kisebbségi érzés, megbántottság, sértettség növelheti meghatározó erejűvé. Értem én, hogy volt oka megbántódni, valami hasonló ellenoldali atrocitás miatt, de jobb szeretem, ha a szembejövők arca inkább valami derűs nyugalmat sugároz, valami tulajdonosi magabiztosságot. „Közös a kultúránk, jól érezzük magunkat benne, de ez természetes, úgy élünk vele, mint a levegővel. ha segítségre van szükséged, persze megkapod, de egyébként - egy mosolyon túl - nincs mit üzenünk egymásnak. „ Erről egyszer majd még alaposabban elgondolkodom.

Egy igazi profi felszerelése:

Istvánpisti

A legfontosabb, ami nélkül nem érdemes elindulni az az iratok és a pénz:

- Személyi igazolvány, lakcímkártya, jogosítvány, forgalmi, TAJ kártya, EU egészségbiztosítási kártya, utasbiztosítás, ha szükséges akkor autópálya matricák. Mivel a kerékpározás balesetveszélyes tevékenység, ezért érdemes valamilyen utasbiztosítást kötni, illetve kiváltani az EU egészségbiztosítási kártyát, valamennyi helyi pénz, és/vagy bankkártya.

A ruházat mennyisége, összetétele függ a túra helyszínétől, hosszától, a várt időjárás jellegétől, esetleges kemping igénybevételétől (mosási lehetőség).

Magashegység esetén több rétegre és eső elleni védelemre is szükség van, nemcsak nekünk, de a táskában vitt ruháknak is, emiatt mindent nylon zacskókba csomagolok:

- alsónadrág, zokni, póló 4-4 pár-4 db (éjszakára póló+zokni)
- bringás nadrág 2-3 db, fürdőnadrág, kemping nadrág 1-1 db. Vadkempinges túra esetén csak a tavak, patakok jelentenek tisztálkodási, fürdési lehetőséget, így fürdőnadrág feltétlenül szükséges.

- hosszú harisnya 1 db, combközéptől vádli középig érő (fél) harisnya, karra húzható cső 1-1 pár
- vékony hosszú felső, vastag hosszú felső, széldzseki, esődzseki, esőnadrág, sapka 1-1db
- rövid és hosszú kesztyű 1-1 pár, sildes sapka 1db. A sapka nagyon fontos, mert a magas hegyeken, ahol már nincs árnyékot adó növényzet, nagyon hamar le lehet égni, vagy nap szúrást lehet kapni.

Tisztálkodó eszközök:

- szappan, fogkefe, fogkrém, borotva 1-1db
- törülköző 1-2 db
- papír zsebkendők, WC papír, 10-15 db alkoholos törlőkendő, nedves kéztörlő (bébi popsi-törlő)
- körömolló

Gyógyszerek, egészségügyi dolgok:

- fájdalom csillapító (Algopyrin) (fejfájásra)
- fájdalom és gyulladáscsökkentő (Diclac) (térd és egyéb fájdalmak esetére)
- görcsoldó (Nospa)
- allergia gyógyszer (Lordestin rovarcsípés esetére, egyebekre nem vagyok allergiás)
- hasfogó (széntabletta)
- antibiotikum („torokgyíkra”)
- megfázásra, meleg ital készítéséhez tasakos por
- körömvirág krém, nyereg törte alkatrészekre
- ragtapaszok, steril pólyák, sebfertőtlenítő
- naptej

Enni és innivalók:

- fél kg kenyér
- szeletelt szalámi 1 csomag, kolbász 1 pár
- kenhető –belsejű - konzervek 4 db (pl. májkrém), halkonzerv 2 db
- mézes puszelli 2-4x250gr, csokoládé 2 tábla

- porleves 4 csomag (hideg hegyi estéken kifejezetten jól esik a forró leves, ami nem csak a hőérzetnek jó, de folyadék és só pótlásra is hasznos lehet, és tábori körülmények esetén is elkészíthető)
- tea, cukor, citrompótló
- tej, víz, üdítő nagyobb mennyiségben, általában 4 litert folyamatosan cipelek
- a helyszínen menet közben ütemesen pótolni kell a fogyó dolgokat (Az ütemet a túra jellege diktálja, ha több napra, ember által nem nagyon járt vidékre megyünk, akkor előre kell gondolkodni a beszerzési lehetőségeken, ilyen eset még a vasárnap, amikor a boltok zárva tarthatnak, függően a helyszíntől)

Technikai dolgok:

- gázpalack, gázfőző, alumínium edények 2db, étkészlet, bicska (ha leves és/vagy tea készítési készlet felmerül, akkor elengedhetetlen a gázfőző)
- papír alapú térkép
- pót szemüveg
- kerékpáros GPS
- mobil telefon
- fényképező gép/video kamera
- akkupakkok a töltéshez (12 db laptop Liion akku), ceruza Liion akku (800mAh) 2 db (a saját gyártású elemlámpához), CR2032 Lithium elem 2 db (bringa computerhez, jeladókhöz)
- saját építésű napelemes töltő, hálózati töltő, normál/mini USB kábel 2 db, normál/mikro USB kábel 1 db
- villogó a bringára 2db, lámpa előre 1 db, fejlámpa 1 db, saját építésű lámpa 1db, csavarhúzó, olló 1-1 db (esti meneteknél elengedhetetlen, a sátorban is szükséges)
- hágó profil adatok kinyomtatva (jól jön az menet közben, hogy tudjuk, hol járunk, mennyi van még hátra, és a videón is jól mutat)

Szerszámok a bringához:

- villás kulcsok, racsnis leszedő, pedálkulcs, küllőkulcs, zsír, olaj, kombináltfogó, bit fejek (dugóskulcs és csavarhúzó)
- imbuszkulcsok

- tartalék fékpofák V-fékhez (a hosszú lejtmenetek miatt a fék alkatrészek jobban kopnak, főleg a bringa nagy súlya miatt)
- tartalék fék és váltóbovden, bovdenház, bovden-vég hüvelyek
- tartalék belső, belső ragasztó készletek, gumileszedő

És végül, a lakóhely és a hozzá kapcsolódó dolgok:

- sátor (3 személyes, igaz csak ketten vagyunk, de éjszakára sok cuccot beviszünk, emiatt a 2 személyes nem elegendő)
- felfújható derékalj (a néhány éve kapható „önfelfújós” derékalj nagyon kényelmes, kis helyet foglal napközben, egyenetlen talajon nélkülözhetetlen)
- hálósák (A hegyekben, reggelente még nyáron is alacsony hőmérséklet alakulhat ki, akár fagyhat is, emiatt fontos, hogy a hálósák ún. komfort hőmérséklete igazodjon a túra során előfordulható hőmérséklethez. A hálósák mérete, ára és komfort hőmérséklete közül vásárláskor bármely kettő szabadon megválasztható, a harmadik kiadódó paraméter lesz. Fontos, hogy a hálósák napközbeni szállításához viszek egy nagyobb zacskót, mert nincs annál rosszabb, mintha egy esős nap után a hidegben nedves hálósákba kell bújni.)
- felfújható kispárna (nekem szükségem van valamire, ami a fejem megemeli alvás közben)

Itt csatolnék vissza az előzőekben emlegetett azon dolgokra, amelyeket, a három részes kerékpár-táska tetején viszek. Tehát a felső táskában foglal helyet a hálósák a nélkülözhetetlen nylon zacskóban, nem a saját hengeres tárolójában viszem, mert annak alakja miatt nem nagyon tudom előnyösen elhelyezni a táskában, viszont a nélkül kényelmesen kitölti a téglatest formájú helyet. Még mindig a felső táskánál járok, itt vannak az akkupakkok, a táska, eső ellen védő huzata, esetlegesen a szennyes ruha egy részét rejtő „kinyitni veszélyes” feliratú zacskó(k). A táskára rögzítem felülre a sátrat és a derékaljat, ez utóbbit reggel úgy csavarom össze a levegő kipréselése után, hogy egy kólásüveg a közepébe férjen, ezzel két legyet ütök egyszerre, nem kell a táska alsóbb régióiba betuszkolni még egy kólát, és a derékalj napközben hőszigetelőként viselkedve megőrzi az ital reggeli hőmérsékletét. Az utóbbi időben már nem csak gumipókkal rögzülnek az előbb felsoroltak, hanem két kis spanifer is segít a táska állékonyságának megőrzésében. Még mindig nincs vége, az előbbiek tetejére kerül a napelemes töltő, hogy

napközben minél több energiát gyűjtsön be, a GPS, a telefonok, a kamera akkumulátorainak töltéséhez.

Még néhány praktikát kialakítottam az idők folyamán, pl. ha kelet felől haladunk nyugat felé, akkor a jobb oldali táskába rakom a romlandó élelmiszert, általánosságban mondható, hogy a nappal ellentétes oldalra. Azonban ez is okoz gondot, mert ha itthon marad a „kavington” (egyesekek csak nefelejsnek hívják), akkor nap közben ritkán tudom, mi melyik táskában van.

A kormányra rögzített kis hátizsák titka: a kezdetek-kezdetén, - V.e. – a táskám jó 20%-kal kisebb befogadó képességű volt, mint az új, emiatt nem fért bele minden, így kényszermegoldásként egy kisebb hátizsákot rögzítettem a kormányra – a saját vállpántjával – és ebbe tettem a táskából kiszorult dolgokat. Igaz az új táska esetén is szükség volt már rá, nem is értem miért.

A kis hátizsák tartalma:

- főzőkészlet
- tea
- telefon
- pénztárca, iratok, balesetbiztosítás papírjai
- WC papír
- papír zsebkendő
- lámpák
- kábelek
- pót szemüveg

Mind olyan dolog, amit szükséges lehet könnyen elérni.

Pár olyan eszközre is kitérnék, amit még soha nem vittünk, de menet közben szükség lett volna rá:

- felfújható ebédlő asztal (Sokszor nehézséget okoz, hogy Cobranco csak asztalnál tud étkezni, emiatt addig szoktunk étlen-szomjan menni, amíg nem találunk egyet. Ha lenne nálunk, akkor szinte bárhol lehetne enni, amire nekem általában szükségem is lenne.)
- felfújható szék (lásd az előző pontot, mert hiába van asztal, ha nincs hova leülni)
- felfújható szép kilátás (lásd az előző pontokat, mert hiába van asztal, szék, ha evés közben nincs mit nézni.)

- seprű (a táborhely megtalálása után, már többször igény mutatkozott az eszközre, hogy ne a cipőtalp élével kelljen odébb söndörgetni a lomokat a sátor helyéről)
- „jó idő” generátor (már dolgozom rajta)

KUTYATÁMADÁS

Szakolczai József

Kezdő történet – avagy rádöbbenés a valóságra Egy boszniai kis falu, Provo előtt történt még 1988-ban, amikor ránk támadtak a pásztorkutyák. 35 fok volt és délután két óra. A táj kopár, amolyan igazi balkáni. A kutyák hatan voltak, mi ketten. Gyorsan leszedtek minket a biciklikről és két oldalt a két bicikliből kialakítottuk a szekérvárat. Háttal egymásnak fedeztük a nyílásokat. Az egyik végén Pali barátom, a másikon én. A kutyák egy idő után leültek, de amint megpróbáltunk továbbindulni, azonnal harci állásba helyezkedtek. Legalább tíz autó is elment mellettünk, de amint kiszállt a sofőr, azonnal vissza is bújt a biztonságot jelentő kocsiba. Négy órát vártunk a pásztorra. (Itt tanultam meg, hogy mindig legyen nálam legalább egy liter víz.)

A **kutyákkal minden biciklis találkozik**. Persze inkább a vidéken tekerők számára jelentenek problémát, a Balaton körön ritkán tűnnek fel agresszív kutya-falkák. Én elég sokat tekergek az ország különböző pontjain, de az elmúlt tíz évben Magyarországon nem volt kutyatámadásom. Persze megugattak, sőt szaladt is némelyik utánam, sőt az egyik melegítőm is bánta a dolgot, de ez semmi ahhoz képest, ami fenti esetben leírtam. Igazából majdnem minden kutyás „élményem” tőlünk délre és keletre történt.

Néhány gondolat a kutyákról, mert azóta többször konzultáltam **kutyaoktatókkal**, így már viszonylag profin tudom kezelni a kutyatámadásokat. Sokféle kutya van, de a legproblémásabb a biciklisek számára az a fajta, amelyik a területét védi. Ezt az ösztönt területi agresszióknak hívják, és ezért pisilik körbe a területet a kutyák. Valahogy így gondolkodnak: „*Aki ide belép, annak vége. Legyen az róka, medve, ember...*” Nem vadászik, hanem területet véd. Ösztönös cselekedet, néha még a gazda sem tudja szabályozni... Ráadásul az a baj, hogy egy balkáni hegyi pásztorkutya életében nem látott biciklist. Számára mi ufók vagyunk. Forog két kerék, rajta valami... egyértelműen ellenség. Mindemellett bátran állítom, hogy **egy kutya, nem kutya**. Az igazi veszélyt a falka jelenti, legyen az egy nyáj melletti csapat, vagy egy kóbor kutya kolónia. Vérükben van a bekerítés, a figyelem megosztás. Képesek egy medvét is kifárasztani...

Ennyi felvezetés után térjünk a lényegre. **A korai észlelés a legfontosabb**, azaz legyen időd a felkészülésre. Persze kutyák bárhol előfordulhatnak, de Magyarországon kicsi a kutyatámadás esélye. (Nem lehetetlen, de az esély kicsi, így a kutyatámadási ingerküszöböm általában alaphelyzetben van, azaz csak ha már látom a támadókat, akkor teszek intézkedéseket.) Összességében három helyszín azonosítottam be, ahol fokozott harckészültségbe helyezem magam.

1. **Magányos tanya, bungaló**, ahol szemmel láthatóan laknak. Az ilyet legtöbbször kutya őrzi, aki sokszor az útra is kiterjeszti a területét.
2. **Állatok**. Főleg a birkákhoz jár nyájanként négy-öt pásztorkutya. Ezeknek a kutyáknak a hegyekben a farkasokkal kell megküzdeniük, tehát általában idegesek és azonnal reagálnak. Szerintem ezek a legveszélyesebbek. Nem éhesek, azaz nem fogadnak el kaját, nem akarnak játszani, mert nem pincsik... A nyáját védi az idegenektől.
3. **Szeméttelpek és környékük**. A Balkánon rengeteg kóbor kutya falka gyűlik össze a környékükön.

Mit tegyünk? A helyzetet felmérve megpróbálhatunk *menekülni*. Lejtőn lefelé ez könnyebben megy, felfelé esélytelen, síkon megpróbálhatod, de egy vérbeli pásztorkutya képes negyvennel kitartóan futni. Ennyi... Az első tanácsom, hogy ne várd meg, amíg egy kutya annyira megközelít, hogy meg tudjon harapni. Amikor már a lábadat próbálja harapdálni, akkor már nincs esélyed, hiába rugdosol hátrafelé. Sokkal jobbak a reflexei, mint neked. Menet közben bármilyen eszköz használata hiábavaló, azaz bot, paprika spray, fagyállóval töltött flakon csak ingerli a kutyát. Egyedül a később részletezett ultrahangos riasztó lehet működőképes. ***Ha úgy látod, hogy utol fog érni a kutya, akkor időben szállj le gépről és fordulj szembe vele. Ne várj az utolsó pillanatra!*** A bicikli legyen közted és a kutya közt. Itt jön a képbe a falka... Az igazi profi kutyák falkában dolgoznak. Akkor már baj van, amikor utol értek. Előtte kell keresni bármilyen olyan menedéket, ami a hátadat védi. Bokor, buszmegálló, fa...

A kutya egy állat, azaz ösztönösen cselekszik. Ha menekülsz, akkor vadnak néz, akit kergetni kell. Sőt! Minél jobban menekül a zsákmány, annál inkább izgatóbb számára a téma. A macska fut előle... meg a róka. Innentől kezdve a nyugalom a legfontosabb. Már, ha lehet ilyet mondani ilyen helyzetben, de tényleg így van. Ne csinálj semmit! Ezt a kutya nem tudja értelmezni. Megzavarodik, mert a menekülő zsákmány állatokhoz van szokva. A legtöbbször eloldalognak, mert felméri, hogy emberrel van dolguk. (Több ilyen esetem is volt...) Megpróbálhatod, hogy úgy csinálj, mint, aki követ vesz fel. Általában működik és a kutyák elszívárognak. De nem mindig válik be a módszer. Megpróbálhatsz szép lassan elsétálni a területről. Ez általában működőképes, kivéve a nagytestű pásztorkutyák esetében. Az ő feladatuk az elfogás... **A lényeg tehát a PASSZIVITÁS. Állj egy helyben!**

Gyerekkoromban egyszer a róka bejutott a tyúkólunkba és mérhetetlen pusztítást végzett. Egy tyúk maradt életben, mégpedig az, amelyik a tojásain ült a sarokban. *Egyszer a szlovákiai Tiszolc nevű falu melletti tanyáról rohant ki rám három normál méretű kutya. Megleptek. Egyedül voltam, kora este volt és fáradt is voltam nagyon. Azonnal leszálltam a bicikliről, de a két nagyobb rettenetesen agresszívnek tűnt. Ugattak és a fegyvereiket mutogatták.*

„Nyugodtan” álltam már vagy öt perce, amikor a harmadik megszagolta a lábam. Újabb öt perc után a másik kettő is. Még ugattak egy kicsit, aztán elmentek. Aztán még egyszer rám rontottak, amikor el akartam tolni a biciklit a tanya előtt. Megint megszagoltak és elengedtek.

Eszközök a kutyatámadásban.

Én három fajta eszközzel készülök a különböző támadási szakaszokra.

1. elektronikus zavarás – a kezdeti szakasz Van egy Dazer típusú ultrahangos riasztóm, amely a támadás kezdeti szakaszában nagyon hatékony. Ha veszélyes hely felé közelítek, akkor ez ott csüng a fékbowdenre pattintva. A legtöbbször a kutya falka azonnal visszahőköl, mert olyan hangot hall, ami őket nagyon zavarja. De ez nem mindig válik be, mert némelyik kutya süket és ráadásul nem olvasta a használati utasítást...

2. Vegyi fegyver – a távolság tartás A váztáskában két dolog van mindig kéznél. Az egyik a paprika spray, a másik a menekülő síp. A paprika spray sok helyen tiltott, ezt mindenki vegye figyelembe, bár egy kutyatámadásnál nagyon hasznos lehet. Elméletileg öt méterig lehet vele ellőni, nekem kb. 3-4 méter a biztos távolság. A szelet nagyon figyelni kell, nehogy a fagy visszanyaljon. Érdemes gyakorolni. Cobranco alternatívaként fagyállóval töltött háztartási flakont használt Görögországban, de szerintem ez egy-két méternél messzebb nem hord. Én maradok a biztosabb megoldásnál. A menekülő sípot életemben egyszer használtam kutyák ellen, mégpedig Horvátországban. Hatásos, mert nem értették a helyzetet, ráadásul a kutya gazdájának a figyelmét is felhívtam magamra. Már ha van egyáltalán és a közelben is van. A menekülő sípot a nyereg alatt tartom, elég jó kis helye van neki. Állítólag medve ellen is jó... (Nem szívesen próbálnám ki)

3. Ha harcra kerül a sor A videózáshoz használt szelfi bot a végső menedék. soha nem vettem elő, de a csomagok tetején ott figyel. A szakértők azt tanácsolják, hogy a harc alatt

mindenképp maradj állva. Általában a támadó kutyák az első pár perc után lenyugszanak és nem lesz végzetes a kimenetel. Nagyon fontos, amit minden kutyás szakember kiemelt: kutya harapása esetén azonnal orvoshoz kell fordulni. A veszettség halálos betegség. Összességében nem kell félni a kutyáktól, mert fel lehet rájuk készülni. Jó túrákat kívánok! Végezetül egy poén: *Jócsi, mi történt a kezekkel?! - Megharapott egy kutya. - És? Fertőtlenítetted? - Aaaaa nem. Elfutott.*